

2. Hiilijalanjälki näkyville

Ehdota että hiilijalanjälkimerkintä otetaan käyttöön kouluruokailussa. Valitse yksi tehtävä:

- Ehdota että hiilijalanjälkeä käytetään kriteerinä ruokapalvelun kilpailuttamisessa
- Ehdota että aterialuokittainen hiilijalanjälki merkitään menuun ja linjastolle
- Esitä ylärajaa aterialuokittaiselle hiilijalanjäljelle (apuna voit käyttää tehtävän 1 taulukkoa eri ateriatyyppien hiilijalanjäljistä)
- Ehdota että ruokapalvelun hiilijalanjälki esitetään kouluruokalassa ja koulun nettisivuilla

Hyödynnä kouluruokalan palautelomaketta tai soita tai kirjoita asiasta päättävälle taholle (esim. ateriapalvelupäällikkö) sähköposti ja esitä ideasi perusteluineen.

Tietopaketti 1 sisältää taustatietoa kouluruoan hiilijalanjäljestä. Pohdi, miten hiilijalanjälkimerkintä voisi edistää ilmastoystävällistä kouluruokailua. Voit tuoda viestissäsi esille esimerkkejä kokeiluista, joissa hiilijalanjälkimerkintää on hyödynnetty:

<https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/484570/mtrraportti160.pdf?sequence=1&isAllowed=y> Ilmastolounas-hankkeessa (2014) laskettiin ravintola-annoksien hiilijalanjälkiä ja tuotiin ne asiakkaiden nähtäville. Lounaiden hiilijalanjäljet vaihtelivat välillä 0,6–2,8 kg CO₂-e/annos. Alle 0,8 kg CO₂-e hiilijalanjäljen annokset merkittiin *ilmastovalinnaksi* ja alle 0,65 kg CO₂-e *paremmaksi ilmastovalinnaksi*. Konseptia kokeiltiin 25 ravintolassa. Asiakkaat suhtautuivat merkintään myönteisesti ja yli 40 prosenttia kyselyyn osallistuneista kertoi olevansa valmis syömään ilmastovalinta-aterian usein tai lähes aina.

<https://www.hel.fi/uutiset/fi/kaupunginkanslia/lounasruoan-co2-merkinta-kiinnostaa-koululaisia> Hiilijalanjälki tutuksi -kokeilussa (2019) seurattiin hiilijalanjälkimerkinnän vaikutuksia oppilaiden ruokailuvalintoihin. Kolmasosa oppilaista kertoi kyselytutkimuksessa tehneensä valinnan hiilijalanjälkeen perustuen. Kokeilun aikana huomattiin myös, että pienemmän hiilijalanjäljen ruokalajista jäi vähemmän linjastojetettä, kuin kokeilua edeltävänä vertaisjaksona.

[https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Helsinki_pienentaa_ilmastopaastoja_hanki\(52433\)](https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Helsinki_pienentaa_ilmastopaastoja_hanki(52433)) Helsinki pilotoi julkisten hankintojen kilpailuttamista hiilijalanjäljen perusteella. Tärkeä kokonaisuus on elintarvikkeiden hankinnat erityisesti lihan ja maidon osalta, sekä ravintolapalveluiden kilpailutus. Kilpailutuksessa hyödynnetään Suomen ympäristökeskuksen kehittämää ruokapalvelujen hiilijalanjälkilaskuria.

”Mielestäni hankkijat voivat olla maailmanparantajia. Heillä on todellinen mahdollisuus vaikuttaa ilmastomuutokseen, ja toivomme, että he ymmärtävät sen ja ovat siitä ylpeitä”

- projektiasiantuntija Reetta Huomo

https://www.turku.fi/uutinen/2019-09-06_koulu-ja-paivakotiruokailun-hiilidioksidipaastoja-voidaan-vahentaa-merkittävästi Turussa laskettiin ruokapalveluiden hiilijalanjälki. Hankkeessa kehitetty hiilijalanjälkilaskuri on kaikkien käytettävissä. Turku tavoittelee hiilineutraaliutta vuonna 2029 ja ruokapalvelua halutaan kehittää samaan suuntaan.

Tämä tehtävä on osa *Koulun korjausoppaan* demoversiota, joka on suunniteltu ja toteutettu Ilmastomuutos lukioiden! -hankkeessa vuosina 2019-2021 (Opetushallituksen rahoittama hanke lukiouudistuksen toimeenpanon tukemiseen). Opas kokonaisuudessaan julkaistaan vuoden 2021 aikana ja tukee kouluja matkalla hiilineutraaliuteen. Lisätietoja:

www.ilmastonmuutoslukioihin.fi.

Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut.